

«EL PONENT EXCESSIU»

Martina Lladós Puig

EL PONENT EXCESSIU

Aquest sol que menstrua no es vol pondre.
Mira la folla roja com rebutja
el llençol de muntanya que l'acotxa.
Un altre dia exagerat. Un altre
dia se't mor cregut que el seu color
no tornarà mai més, no tornarà
com la sang que es podreix. Eixuga llum,
llença cotons de núvols, renta't, gira't,
beu el més límpid gin de lluna i mar.

En la poesia de Ferrater, el *topos* del pas del temps és molt recurrent i sovint el trobem representat a través d'imatges construïdes amb relació al cicle solar. A «El ponent excessiu», tal com indica el mateix títol, el poeta escull el correlat objectiu de la posta de sol com a base per desenvolupar el tema en qüestió i, tal com veurem a continuació, ho fa d'una forma d'allò més enginyosa.

«El ponent excessiu» comença amb la descripció d'una posta de sol que fa el jo poètic, la qual Ferrater representa mitjançant la personificació dels seus dos elements protagonistes (el sol i la muntanya), així com si es tractés d'un combat entre ambdós: el sol, que no vol pondre's, lluita contra la muntanya que l'estira amb totes les seves forces fins al punt de provocar que sagni i, conseqüentment, mori. Aquesta presentació melodramàtica de la posta, que ocupa del primer al tercer vers, anirà seguida d'uns versos aparentment metafísics on el jo expressa com li sembla que

amb aquesta imatge tan apocalíptica que ens ofereix la natura, el sol no hagi de tornar a sortir mai més.

Tot i això, aquest to que escull Ferrater i que reforça a través de les negacions i les figures retòriques de la repetició i la sentència («no tornarà com la sang que es podreix») no ens han d'enganyar a l'hora d'interpretar la significació del poema. La intenció del jo no és pas la d'expressar els sentiments de desesperació sobre el davallar cíclic dels dies ni l'agonia del *tempus fugit* (que han estat perpètuament associats a la posta de sol) sinó ans al contrari: el jo fa ironia d'això mateix, ja que considera que és una absurditat que la natura ens ofereixi aquesta imatge tan caòtica quan, al capdavall, l'endemà el sol apareixerà de la mateixa manera.

Així doncs, el jo ens convida a deixar de recrear-nos en el patiment excessiu d'aquest moment. No obstant això, cal remarcar que la seva voluntat no és pas de negar la histèria del pas del temps sinó simplement acceptar-la i minimitzar-la a partir de la racionalitat i l'objectivisme. D'aquesta manera, també veiem reflectida en el poema la característica motivació literària de Ferrater de deixar enrere l'excés del drama que sovint desemboca el subjectivisme.⁷⁵

Aquesta voluntat la veiem reflectida en els tres últims versos, on mitjançant una acceleració sobtada del ritme produïda per un seguit de verbs d'acció en imperatiu, el jo ens incita a deixar de banda el sol («Eixuga llum, llença cotons de núvols») i a canviar la posta per un altre escenari on regna la nit i el mar i que, lluny de saber que hi podrem trobar, almenys ens calmarà aquestes sensacions presents que ens neguitegen.

A més de la meravellosa significació del conjunt del poema, també crida l'atenció l'analogia que hi ha entre la intenció de deixar enrere les exageracions i l'estil lingüístic propi de Ferrater, el qual es basa en «mantenir-se atent al llenguatge col·loquial, a la llengua parlada, i de saber-ne copsar la riquesa expressiva, l'essència i la vitalitat»,⁷⁶ lluny de barroquismes i d'artificis innecessaris.

⁷⁵ «La seva idea de la poesia l'obliga a defugir radicalment l'artifici gratuït, l'esoterisme poètic i un excés de participació o de subjectiu sentimentalisme. La poesia és un acte creatiu intel·ligent, però racionalitzat». Xavier MACIÀ i Núria PERPINYÀ, *La poesia de Gabriel Ferrater* Pròleg de Josep Murgades, Edicions 62, Barcelona, 1986 p. 32.

⁷⁶ Xavier MACIÀ i Núria PERPINYÀ: *La Poesia de Gabriel Ferrater*, Pròleg de Josep Murgades, Edicions 62, Barcelona, 1986.

Bibliografia

Xavier MACIÀ i Núria PERPINYÀ: *La Poesia de Gabriel Ferrater*. Pròleg de Josep Murgades, Edicions 62, Barcelona, 1986.

Jordi CORNUDELLA: *Les bones companyies: poetes i poemes*. Galàxia Gutenberg, Barcelona, 2010.